

Czy jako osoba z SM przyjmująca leczenie modyfikujące przebieg choroby powiniem/-nam zaszczepić się przeciw COVID-19?

Szczepienie przeciw COVID-19 może oznaczać koniec bardzo trudnego dla wszystkich okresu pandemii; jednocześnie ilość sprzecznych informacji dostępnych w internecie niekoniecznie sprzyja prawidłowemu zrozumieniu sytuacji. Aby dowiedzieć się jak należy postępować w czasie pandemii COVID-19 i podczas leczenia SM, przeczytaj często zadawane pytania wraz z odpowiedziami udzielonym przez naszych ekspertów.

1 Czy ze względu na SM mam wyższe ryzyko zachorowania na COVID-19?

Obecnie nie wiadomo, czy SM stanowi czynnik ryzyka zachorowania na COVID-19. Wiemy jednak, że zachorować może osoba, która miała kontakt z wirusem. Mając to na uwadze, stosowanie się do zaleceń pozwalających zminimalizować ryzyko kontaktu z wirusem i tym samym ryzyko zakażenia jest bardzo ważne. Regularne i dokładne mycie rąk, noszenie maseczki ochronnej i utrzymywanie dystansu społecznego pozwoli znacząco zmniejszyć ryzyko zachorowania na COVID-19.

Prof Dawn Langdon
Professor of Neuropsychology, Royal Holloway, University of London, UK

2 Jeśli zachoruję na COVID-19, to czy choroba będzie miała u mnie cięższy przebieg?

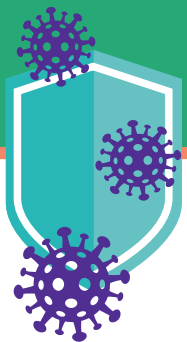
Obecnie nadal niewiele wiemy na temat wpływu COVID-19 na pacjentów z SM. Na podstawie dotychczas zebranych informacji na temat przypadków COVID-19 u osób z SM nie wydaje się, żeby zakażenie miało u nich cięższy przebieg. Należy jednak pamiętać o tym, że w ramach środka ostrożności osoby z SM nie powinny przyjmować niektórych leków podczas zakażenia. Decyzje dotyczące leczenia powinny być podejmowane wspólnie z zespołem specjalistów, który się Tobą opiekuje. Jeśli zatem podejrzewasz u siebie COVID-19, przed przerwaniem lub opóźnieniem podania leku porozmawiaj z lekarzem prowadzącym.

Prof Gavin Giovannoni
Chair of Neurology, Blizard Institute, Barts and The London School of Medicine and Dentistry, UK

3 W ramach leczenia SM przyjmuję interferon. Czy chroni mnie to przed zachorowaniem na COVID-19?

Obecnie nie dysponujemy jakimikolwiek dowodami na to, że stosowane w SM leczenie modyfikujące przebieg choroby chroni przed COVID-19. Wiemy natomiast, że najskuteczniejszą, najbezpieczniejszą i najpewniejszą metodą ochrony przed COVID-19 jest szczepienie.

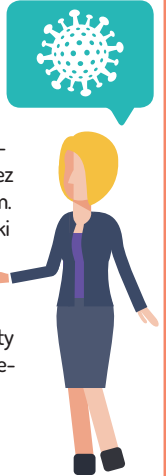
Prof Gavin Giovannoni
Chair of Neurology, Blizard Institute, Barts and The London School of Medicine and Dentistry, UK

4 Jaki jest mechanizm działania szczepionek przeciw COVID-19?

Chociaż do produkcji niektórych szczepionek używa się żywych lub osłabionych wirusów, technologii tej nie zastosowano w przypadku szczepionek przeciw COVID-19. Pamiętając o tym, podanie szczepionki przeciw COVID-19 nie może wywołać zakażenia u zaszczepionej osoby. Wprowadzenie małego, specjalnie wybranego elementu wirusa do organizmu umożliwi przeprowadzenie celowanego szkolenia układu immunologicznego bez konieczności narażania się na bezpośredni kontakt z patogenem. Układ immunologiczny po zidentyfikowaniu struktur szczepionki jako obcych dla organizmu elementów rozpoczyna odpowiedź, tworząc armię dedykowanych komórek i przeciwciał gotowych w przyszłości do walki z patogenem. Oznacza to, że w momencie kontaktu z patogenem organizm rozpozna elementy wirusa, z którymi wcześniej miał kontakt i uruchomi właściwe mechanizmy obrony.

Prof Celia Oreja-Guevara
Vice Chair of Neurology and Head, MS Centre, University Hospital San Carlos, Madrid and Professor of Neurology, University Complutense, Madrid, Spain

5 Jak bezpieczne są szczepionki przeciw COVID-19? Czy podanie szczepionki wpłynie na moje DNA?

Chociaż szczepionki przeciw COVID-19 opracowano bardzo szybko, to jednak zastosowany proces weryfikacji był tak samo rygorystyczny jak w przypadku wszystkich leków. Panuje powszechne, błędne przekonanie, że szczepionki zmieniają DNA człowieka. Chociaż niektóre z nich zawierają materiał genetyczny, informacyjny RNA (mRNA), to jednak nie oddziałuje on ani nie wpływa na DNA gospodarza zaszczepionej osoby. W tym przypadku mRNA wykorzystuje się, żeby nauczyć komórki organizmu produkcji specjalnego białka szczytowego (kolca) znajdującego się na powierzchni wirusa wywołującego COVID-19. Wyprodukowane w organizmie białko zostaje przeniesione na powierzchnię komórek, gdzie jest prezentowane komórkom układu immunologicznego. Po zidentyfikowaniu struktur szczepionki jako obcych dla organizmu elementów układ immunologiczny rozpoczyna odpowiedź, tworząc armię dedykowanych komórek i przeciwciał gotowych w przyszłości do walki z patogenem. Po zaprezentowaniu obcego białka cząsteczka mRNA zostaje zniszczona. W organizmie pozostają jednak wyprodukowane wcześniej przeciwciała, które w momencie wniknięcia wirusa SARS-CoV-2 (wirus powodujący COVID-19) rozpoznają to białko, zapewniając nam ochronę.

Dr Mitzi Williams
Medical Director, Joi Life Wellness MS Center, Atlanta, GA, USA

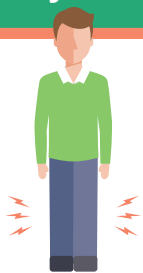

6 Czy szczepionka przeciw COVID-19 wpłynie na postęp SM lub wywoła u mnie rzut choroby?

Nie istnieją dane naukowe, które potwierdzałyby, że szczepienie przeciw COVID-19 wywołuje rzut SM. Niektóre osoby zgłaszają po szczepieniu uczucie gorąca lub gorączkę, co może przejściowo nasilać objawy SM. Po kilku dniach wszystko powinno jednak wrócić do normy.

Dr Sarah A Morrow

Associate Professor of Neurology, Department of Clinical Neurological Sciences, Western University, London, ON, Canada

7 Czy powinienem/-nam przerwać lub zmienić dotychczasowe leczenie SM, żeby otrzymać szczepionkę przeciw COVID-19?

W większości sytuacji przerwanie lub zmiana leczenia SM nie są konieczne aby zaszczepić się przeciw COVID-19. Termin podania kolejnej dawki leku lub szczepienia może zależeć od stosowanej terapii. Koniecznie porozmawiaj na ten temat ze swoim neurologiem.

Dr Mitzi Williams

Medical Director, Joi Life Wellness MS Center, Atlanta, GA, USA

8 Czy szczepionka przeciw COVID-19 spowoduje, że mój lek na SM nie będzie działał?

Nie ma obecnie żadnych danych potwierdzających wpływ szczepionek przeciw COVID-19 na skuteczność stosowanych w SM leków. Leczenie SM może jednak osłabiać odpowiedź immunologiczną organizmu na szczepionkę. W tej sytuacji najlepszym rozwiązaniem będzie omówienie wszelkich wątpliwości z lekarzem prowadzącym.

Dr Raed Alroughani

Neurologist and Director, MS Clinic, Amiri and Ibn Sina hospitals, Kuwait

9 Czy przyjmowane przeze mnie leczenie SM spowoduje, że szczepionka nie będzie skuteczna?

Niektóre leki modyfikujące przebieg choroby mogą osłabiać odpowiedź immunologiczną na szczepionkę organizmu osoby z SM. Osoby te mogą jednak nadal uzyskać przynajmniej częściową ochronę przed chorobą. W wielu sytuacjach nawet częściowa odpowiedź na szczepionkę wystarczy do uzyskania ochrony przed zachorowaniem. Dla przykładu, szczepionki przeciw grypie charakteryzują się zaledwie 60-70% skutecznością, jednak większość zaszczepionych osób nie rozwija choroby. Pamiętaj: częściowa ochrona jest lepsza niż żadna!

Prof Celia Oreja-Guevara

Vice Chair of Neurology and Head, MS Centre, University Hospital San Carlos, Madrid and Professor of Neurology, University Complutense, Madrid, Spain

10 Czy dla mnie jako osoby z SM znaczenie ma, którą szczepionkę przeciw COVID-19 otrzymam, jeśli będę miał/a możliwość wyboru?

Obecnie tylko żywe szczepionki nie mogą być podawane osobom z SM przyjmującym leki modyfikujące przebieg choroby. Żadna z obecnie dopuszczonych do obrotu i zalecanych do stosowania lub aktualnie opracowywanych szczepionek przeciw COVID-19 nie jest szczepionką żywą ani nie zawiera osłabionego szczepu wirusa wywołującego COVID-19 (tj.: wirusa SARS-CoV-2). Dlatego obecnie najlepszą radą jest wybór pierwszej proponowanej szczepionki i zaszczepienie się w pierwszym możliwym terminie. Aby określić najlepszy moment podania szczepionki przeciw COVID-19, porozmawiaj z lekarzem prowadzącym. Lekarz określi właściwy moment, kiedy będziesz mógł/mogła przyjąć szczepionkę.

Prof Patrick Vermersch

Professor of Neurology, University Hospital of Lille, France

11 Jakie środki ostrożności muszę stosować między kolejnymi dawkami szczepionki przeciw COVID-19?

Większość osób z SM prawidłowo reaguje na szczepienie, osiągając dobry poziom ochrony. Niektóre leki modyfikujące przebieg choroby stosowane w SM powodują jednak, że odpowiedź immunologiczna organizmu na szczepionkę jest mniej skuteczna. Dlatego ważne jest, aby każdy z nas nadal przestrzegał obostrzeń związanych z utrzymywaniem dystansu społecznego i noszeniem maseczki ochronnej do momentu, w którym zostaną one zniesione.

Dr Alice Laroni

Assistant Professor of Neurology, Department of Neuroscience, University of Genoa and IRCCS Ospedale Policlinico, Genoa, Italy

12 Czy z powodu SM mój stan zdrowia po przyjęciu szczepionki przeciw COVID-19 będzie monitorowany w inny sposób?

Podobnie jak w przypadku innych szczepień, stan zdrowia każdej osoby otrzymującej szczepionkę przeciw COVID-19 będzie monitorowany na miejscu przez krótki czas po podaniu preparatu na wypadek wystąpienia bezpośrednich działań niepożądanych lub reakcji alergicznych. U niektórych osób mogą wystąpić niewielkie objawy poszczepienne, takie jak ból, opuchlizna w miejscu podania, ból głowy, uczucie gorąca, które utrzymują się przez krótki czas. U osób z SM reakcje te mogą przejściowo nasilić objawy SM, jednak w ciągu kilku dni wszystko wraca do normy. Jeśli objawy poszczepienne stają niepokojące lub nie ustępują, skontaktuj się z lekarzem, żeby uzyskać poradę.

Ms Michelle Allan

MS specialist nurse, Monash Health MS Clinic, Melbourne, Australia

Informacje przygotowane przez ekspertów uczestniczących w inicjatywie MS in the 21st Century

Prof Dawn Langdon

Prof Patrick Vermersch

Ms Michelle Allan

Dr Mitzi Williams

Dr Sarah A Morrow

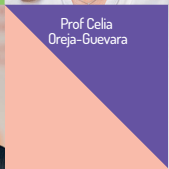
Prof Gavin Giovannoni

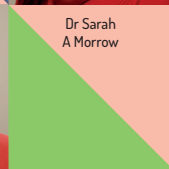
Dr Alice Laroni

Prof Celia Oreja-Guevara

Dr Raed Alroughani

„MS in the 21st Century” jest inicjatywą finansowaną i organizowaną przez Merck KGaA (Darmstadt, Niemcy) stworzoną we współpracy z fachowymi pracownikami ochrony zdrowia i przedstawicielami pacjentów.

Podmiot odpowiedzialny za treść:

Merck Sp. z o.o., ul. Aleje Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa, tel. 22 535 97 00, fax 22 535 97 03, www.merck.pl

PL-NONNI-00054-30042021

MERCK